

Caràcter berguedà

Quan un estudiant berguedà de periodisme té la possibilitat de fer un article per a una revista com L'EROL, no pot fer res més que engrescar-se i intentar gaudir de la il·lusió que això comporta. És com aquelles foguerades que, quan s'és jove, tens quan "la noia" de la classe et diu una cosa a cau d'orella tot fent un cafè. Et sents bé, i intentes fer un farcell amb aquesta alegria per mantenir-la tot el temps que et sigui possible. Després d'aquest moment de joia, la cosa s'arrefreda i toques de peus a terra. I dius, que carall puc dir jo que interressi la gent del Berguedà? És més, sobre què tinc autoritat per parlar? Perquè, com més endavant explico, el caràcter berguedà és complicat, i un s'ha de fer passar per la barretina diversos cops el que pot dir. Però, tranquils, que tot vindrà.

Fent una petita pluja d'idees transcendents, el jove berguedà en qüestió va examinant diversos temes. La música és quelcom que m'apassiona, però hi ha gent molt més autoritzada per parlar-ne. D'esports, alguna cosa n'he viscut i n'he estudiat, però no crec que interressi el públic berguedà que l'apallissi durant uns quants minuts amb la quantitat d'oxigen que entra a l'organisme fent segons quin exercici. Relacionada amb l'esport, i és quelcom que pot afectar un gruix considerable de població, hi ha l'educació. Però, com en els altres camps temàtics, deixaré als professionals de la pedagogia que parlin sobre el tema. Al final, veig que em quedo sense temes. Quina sorpresa la meua quan vaig fins al fons de la meua personeta i veig que hi ha una cosa sobre la qual sí que podria parlar. Si més no, com que m'he passat la vida sent com el "cul del Jaumet", d'entitats de Berga n'he vist unes quantes. Per tant, em dic a mi mateix, dóna la teua visió sobre la vida de les entitats a Berga.

La vida de les entitats està relacionada amb la dinamització cultural, i també amb la dinamització del jovent. Aquest és un tema que dóna per moltes pàgines, però intentaré ser sintètic. Ja no dic precís. La precisió, la deixo per tots aquells que se sentin còmodes en els regnes de l'erudició. Com que sóc jove, em dono el benefici del dubte i l'aprenentatge del tempteig-error. Intentant reduir el camp relatiu a les entitats, parlaré de com se sent la gent que veu una necessitat a Berga, que elabora un projecte, que el tira endavant, i el valora passat un cert temps.

Parlar d'entitats berguedanes, al final, és parlar de berguedans. És parlar de psicologia i de sociologia. M'imagino un sociòleg estudiant la societat berguedana. El primer que diria és que el caràcter berguedà no és senzill. Segurament, el sociòleg en qüestió, passaria tres o quatre setmanes a Berga, i al final diria que n'està ben fart. Que ja ens podem ficar allà on ens càpiguen les tonterietes de carrer Major de diumenge. Que si "d'aquell no en vull saber res", que si "no m'ha fet res, però no em cau bé", allò de "en aquest bar no hi entro perquè em miren malament", i un llarg etcètera. Jo, com a berguedà, tinc l'avantatge que, com que m'estimo tant Berga, i m'hi penso passar tants anys com pugui, puc intentar analitzar aquesta matèria

amb paciència. De fet, és el que he fet durant molts anys. És per això que m'agradaria parlar dels berguedans i dels llocs on es reuneixen per tirar endavant tot tipus de projectes. Que ningú no s'equivoqui. No parlo de cal Negre ni de cal Blasi, ni tampoc del Queralt. Parlo de les entitats. I, com que la manera que tenen de treballar en comú les entitats berguedanes és tan peculiar, per no dir que és la de la llei del mínim esforç, em caldria ajuda. Em caldria, per exemple, una màquina del temps. Amb aquest instrument, podria viatjar enrere i analitzar, repetidament, qui entra en una entitat i per què ho fa. Podria analitzar com veuen els membres d'una entitat les altres entitats. Si em fos possible aconseguir aquest instrument, viatjaria enrere en els anys i gravaria moltes converses.

Si tingués una màquina del temps, viatjaria fins a l'any 1999. Si ho pogués fer, us diria què pensa la gent jove. Molt sovint, sentiríem frases que segueixen la tònica del "*a Berga no es fa res*", "*no es fan mai concerts*", "*si en vols, te n'has d'anar a fora*", "*això de l'independentisme és una tonteria de quatre nens que no saben què fer i pengen cartells cada onze de setembre*"... I, com aquestes frases, en sortirien moltes altres. El resum de tot plegat és que, fa quatre anys, no hi havia el volum d'actes destinats a la gent jove, i que si senties la necessitat de fer quelcom per la teua cultura i la teua identitat nacional, tenies organitzacions, però no tenies espais físics concrets on posar-te a fer feina. Si més no, tot plegat semblava poc accessible. No hi havia, a peu de carrer, un lloc on darrere una porta de vidre, poguessis fer coses per canviar aquestes situacions.

Amb aquest escenari muntat, l'octubre de 1999, es va obrir un Casal a Berga amb una consigna: Treballar per l'independentisme des de la política d'esquerres. Aquest Casal va encabir assemblees d'organitzacions que s'identificaven amb aquest propòsit, i un coixí de gent que trobava allò que estava cercant. Des de fora, la gent més gran devia pensar que allò no era més que canalla amb esperit revolucionari (típic de l'edat). També devien pensar que allò no acabaria bé, perquè el jovent, a aquesta edat, només volen fumar, beure i fer tot allò que altera l'ordre públic. En part, tenien raó. A vegades, s'ha d'alterar l'ordre públic. Ni Berga ni el món no estan bé. La percepció que pots endur-te, a priori, de la política en termes generals, és que no té l'objectiu de fer del món un lloc millor per a tothom. Tampoc és que la situació del poble català sigui per saltar d'alegria. Per no poder, no pot ni realitzar-se com a poble i decidir el seu futur. Pel que fa a l'aspecte del beure, també tenien raó. Com diuen els Brams, si el metge em visités i em restringís la dieta, li diria que, almenys, "*no em tregui la cervesa que faré alguna bestiesa*". Com abans, no es tracta de portar-ho tot a l'extrem. Ni en un Casal de joves es beu sempre aigua, ni l'objectiu és perdre la consciència cada nit.

La gent més gran, doncs, devien veure el Casal Panxo com he acabat de descriure. Però els que van començar a tirar-lo endavant també s'havien de fixar en què opinava la gent jove.

Al principi, a la gent li devia sobtar trobar un local obert al públic que no fos un bar (a Berga, de bars no en falten), però que hi pots entrar, fer-te'n soci i fer un got parlant de política, de música, de què fa falta a Berga o fer pancartes. La idea sobtava, però va acabar arribant a la gent. Molts portaven un somriure nou a la cara: "El jovent es mou", "que bé que s'ho han muntat". El Casal es va anar omplint de gent i les nits berguedanes trobaven una nova oferta, un lloc on poder escoltar aquella música catalana que l'autoodi privava d'escoltar en altres llocs. El Casal va donar un espai que la gent jove podia fer-se seu, sentir-se'l seu. Aquesta corba de popularitat del Casal es va accentuar amb el concert de l'1 de maig. Quant temps feia que a Berga no es feien concerts de gran format? La frase de "es fan més concerts a Avià que a Berga" era totalment certa. Aquest concert requeria el pagament d'una entrada perquè, en cas contrari no haurien sortit els números. Però a aquesta activitat se n'hi afegien moltes altres gestionades pel Casal i ofertades gratuïtament, com ara el concert de commemoració dels 10 anys dels Brams per la diada del Pi de les Tres Branques, el concert del Correllengua, els cicles de xerrades i moltes altres.

El Casal s'havia convertit en un projecte molt engrescador que ja s'estava materialitzant, i el punt d'inflexió el va marcar el primer Rebrot. Quina alegria que sentíem els estudiants que vivim fora de Berga entre setmana veient cartells on sortia Berga al mig del carrer Pelai, o pels carrerons propers a la catedral de Girona. Berga deixava de ser un cul de sac per a la gent jove, i això ja no era durant la Patum!

Però el punt d'inflexió del Rebrot també havia de portar conseqüències negatives. Hem de comptar amb el fet que la gent de Berga som molt especials. Resumint-ho molt, la majoria de berguedans funcionem de la següent manera: ens reu-

nim en capelletes que pugen i baixen el carrer Major observant les altres capelletes, i no volem saber res, sigui el que sigui, de qualsevol cosa que faci una capelleta que ens és llunyanca. L'homo sapiens berguedà té aquestes coses. De cop, el Casal i el seu èxit van ser objecte de crítiques: "Només pensen en fer calés", "són un grup tancat", "si entres al Casal i no ets dels que hi són més hores, et miren malament", "l'Ajuntament els ho dona tot"... I així podríem anar seguint. En arribar-nos comentaris d'aquesta mena, la tristesa dels que fem feina al Casal va ser enorme. D'una banda, encara no hem rebut ni un cèntim de l'Ajuntament en cap edició del Rebrot, i hem fet molts actes a fons perdut, com ara el Correllengua o els cicles de xerrades. D'altra banda, el projecte del Casal es veu realitzat si molta gent el tira endavant o hi dona suport. Per tant, quin sentit té mirar malament algú que entra per primer cop al Casal?

Efectivament, la gent de Berga té un caràcter molt especial. No sé si això és herència dels carlins, de Guillem de Berguedà o si ens ho ha encomanat algun rovelló de la baga de Queralt, però el cas és que som així. Ens costa molt pensar que una cosa que fa un altre està ben feta, perquè sempre seríem nosaltres qui ho fariem millor. D'aquesta manera, et trobes que molts joves dels que, tres o quatre anys enrere te'ls trobaves dient que a Berga no es feia res, ara te'ls trobes a Barcelona en una xerrada, en un monogràfic o en una festa que resulta que es va fer a Berga la setmana anterior. Però, és clar, "com que la feien en un lloc on no vaig a fer el cafè cada tarda, no hi podia anar".

En el fons, aquest caràcter berguedà és una forma d'autoodi. Ja hem sentit a parlar de l'autoodi català, odi per la pròpia llengua, per la pròpia cultura, per les possibilitats d'uns Països Catalans que ens han fet fragmentar-nos a nosaltres mateixos. L'autoodi català, forjat des que la nostra fantàstica burgesia es va resignar a dependre de Madrid, ens ha entrat a les venes.

PSG. INDÚSTRIA, 40

T. 93 821 45 23

FAX 93 822 08 00

08600 BERGA

CLAU21PS@TELELINE.ES

I M M O B I L I À R I A

Tot tipus de gestions immobiliàries: Compra, Venda, Lloguer

L'immoble que necessiti a la seva mida:

Pis, Duplex, Casa, Finca, Xalet, Parcel·la, Local, Parquing.

Si disposa d'un immoble per vendre o llogar:

Li tramitem la seva venda o el seu lloguer de la millor manera segons siguin els seus interessos i preferències. Li valorem i realitzem un reportatge amb fotografies digitals per anunciar-lo a Internet, si vostè ho vol. Truqui'ns i li explicarem el nostre mètode de treball.

Pensem que tot el que ve de fora és millor. La música cantada en català no pot comparar-se amb l'espanyola o amb l'anglesa. És quelcom folklòric, de nens escoltes o d'esplai. El cinema? Tres quarts del mateix. La nostra llengua no serveix per fer humor a la televisió, qualsevol cosa que faci gràcia ha d'estar expressada en llengua castellana. Per què carall no es pot fer un programa a TV3 (el nom ja va ser un error garrafal) amb un humor setmanal com el del Teatre de Guerrilla? Per què m'he de sentir català de poble (en sentit pejoratiu) i ignorant, perquè ric amb aquesta mena d'humor i no ric amb l'humor dels "Pacos" i companyia? És un altre dels temes que donen per molt, però estàvem parlant de l'autoodi berguedà. El nostre autoodi, intrínsec en els berguedans, és molt més concret. És odi o aversió per allò que, al final, fa el teu germà. I dic germà perquè, moltes vegades, no vols anar segons on per no trobar-te aquella persona que havies tractat i que, com que fa anys que no hi parles, no voldrà saber res de tu.

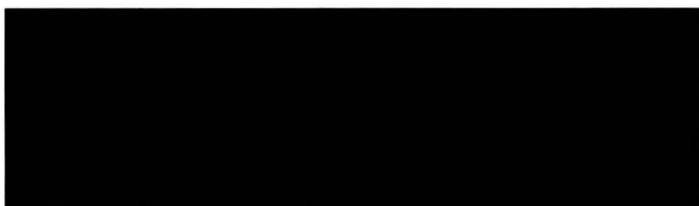
Veient aquesta realitat berguedana, el Casal Panxo s'ha de fixar un objectiu més: dinamitzar la cultura berguedana, donar un espai a la gent jove, lluitar per la independència dels Països Berguedans (perdó, Catalans) i reciclar l'autoodi ber-

guedà. Continuarem fent-ho com sempre. Seguirem mantenint contactes i participant en tantes entitats tant com sigui possible, seguirem editant el *Xera!*, seguirem muntant el Rebrot, seguirem muntant concerts, seguirem fent cicles de xerrades, cursos monogràfics... Però hi ha una cosa que no podem fer. No podem obligar la gent de Berga a fer una cosa que no vol fer. Per tant, són els berguedans, des dels més petits fins als més padrins, els que han de decidir si s'il·lusionen amb un projecte que vol dinamitzar el Berguedà i els Països Catalans. Són els berguedans els que han de veure que tenen moltes coses a fer per ajudar el Casal: escriure per al *Xera!*, venir a una xerrada, penjar cartells, menjar calçots, venir a les assemblees (convocades els diumenges, a les 18:00 h, al Casal), tocar un instrument a la Xeranga... Hi ha moltes coses per fer. Hi esteu tots convidats.

PERE GENDRAU I GIRBAU

Estudiant de quart curs de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
(INEFC, Barcelona)

Estudiant de tercer curs de Periodisme
(Facultat de Ciències de la Comunicació - Blanquerna)

Al peu
del Parc Natural
Cadí-Moixeró

Obert tot l'any

Lloguer de bungalows i caravanes
Servei de restaurant obert a tot el públic
Menjars casolans típics de muntanya
i cuina del bolet

Ctra. de Gisclareny km 1,
Telf. 93 824 44 20
08695 BAGÀ

CAÇA
PESCA
NÀUTICA
CALÇAT DE CAMP
TROFEUS

Plaça Viladomat 1, Tel. 93 821 68 20
08600 Berga